

voor het genootschap zullen stijgen. Dit ten gevolge van meer activiteiten van de Taaladviesdienst, ruimere behuizing van het secretariaat, en verdere automatisering van het ledenbestand. De huidige contributie voor een normaal lidmaatschap zal daarom moeten worden verhoogd met f 2,50 per jaar. Het bestuur kreeg machtiging van de vergadering om deze verhoging per 1 januari 1988 te laten ingaan indien de kostenontwikkeling overeenkomstig de verwachtingen verloopt. Wat de nabije toekomst betreft, sprak de voorzitter zijn verwachting uit dat de samenwerking met de Belgische zustervereniging, de Vereniging Algemeen Nederlands, zoals uit het jongste verleden gebleken is, nog in intensiteit zal groeien.

De voornaamste activiteit van het genootschap is het maandblad, dat momenteel de aanzienlijke oplage heeft van 15.500 exemplaren per maand. De voorzitter vroeg zich af of de meeste leden zich ook inderdaad lid voelen of dat men zich in de eerste plaats als abonnee van het maandblad beschouwt. De voorzitter acht het nuttig om dit vraagstuk te bestuderen. Wellicht moeten lidmaatschap en abonnement gesplitst worden: heeft men nog behoefte aan het lidmaatschap als men het accent op het blad legt?

Met genoegen constateerde de voorzitter dat de aandacht voor het genootschap in de pers stijgende is. Door citaten uit het maandblad, door overneming van artikelen, enz. blijkt dat Onze Taal een veel gebruikte bron is. De brief over het taalgebruik in de Troonrede die het genootschap verzonden heeft aan de minister-president, gaf onze vereniging veel extra publiciteit.

Uit de discussie op de jaarvergadering met een aantal leden is gebleken dat men vindt dat het genootschap nog krachtiger in allerlei kwesties van taalverval moet optreden. Vooral bij de media, maar ook bij de overheid zou het genootschap ervoor moeten pleiten dat een juist gebruik van de Nederlandse taal in woord en geschrift krachtig wordt bevorderd. Ook zouden we samen met de Nederlandse Taalunie op alle fronten krachtdadiger en fundamenteeler moeten optreden om de positie van onze moedertaal niet verder te laten verslechteren. Het

bestuur staat positief tegenover deze voorstellen. De voorzitter zegde toe dat het bestuur op korte termijn zal beoordelen wat er nog meer gedaan kan worden, al waarschuwde hij er wel voor dat men niet direct te hoge verwachtingen moet koesteren, want, nog afgezien van de zeer beperkte mankracht waarover het genootschap gezien de lage contributie kan beschikken, vergen de verbeteringen die men wenst een lange adem.

Direct na de jaarvergadering vond er een vergadering van het algemeen bestuur plaats. Tijdens de bespreking van de naar voren gebrachte suggesties uit de jaarvergadering, heeft een van de bestuursleden op zich genomen een notitie te schrijven over de suggesties, en de maatregelen die zouden kunnen worden genomen om die te verwezenlijken.

Mr. J. G. Hoogland is geboren in 1926. Hij heeft Nederlands recht gestudeerd

aan de Rijksuniversiteit Leiden. Na op een advocatenkantoor werkzaam te zijn geweest, trad hij in 1956 in dienst van een van de maatschappijen van de Koninklijke Shell. Tot zijn pensionering was hij laatstelijk directeur Public Affairs van Shell Nederland N.V. te Rotterdam. Na zijn pensionering is hij lid gebleven van besturen van diverse verenigingen en stichtingen; tevens is hij regent-secretaris van de Gravin van Bylandtstichting in Den Haag.

J. G. Smit is geboren in 1919. Hij heeft zijn hele carrière in de tijdschriftenuitgeverij doorgebracht, waarvan de laatste 13 jaar als directeur van een uitgeverij voor technische en technisch-wetenschappelijke periodieken. In 1983 werd hij door het bestuur van het genootschap aangezocht om als adviseur op te treden voor de verdere professionalisering van het secretariaat. In 1985 werd hij benoemd tot directeur van het genootschap; hij zet zijn werkzaamheden nu als secretaris voort.

Ophef over de Troonrede

P. H. M. Smulders

Op de jaarvergadering van 17 juni maakte de voorzitter van het Genootschap Onze Taal melding van een aanbod van de Taaladviesdienst aan de regering om de tekst van de Troonrede te verbeteren. Voor het eerst (maar zeker niet voor het laatst!) trad het genootschap ongevraagd met een taaladvies naar buiten.

Een persbericht hierover van 18 juni deed meer stof opwaaien dan was verwacht: het leidde tot radiouitzendingen, interviews, kamervragen en artikelen in bijna alle grote dagbladen. Naar aanleiding van de ophef in de media stelde het Tweede-Kamerlid van de VVD mr. H. Th. M. Lauertermann de volgende schriftelijke vragen aan de minister-president:

1. Is het waar dat het Genootschap Onze Taal het kabinet heeft aangeboden om de Troonrede in fatsoenlijk Nederlands te herschrijven?
2. Is de minister-president zich bewust van en op de hoogte van de, volgens het genoemd genootschap, jaarlijks geuite felle kritiek op de wijze waarop

in de Troonrede met de Nederlandse taal wordt omgesprongen?

3. Is de minister-president voornemens op het aanbod van het genootschap in te gaan?

4. Indien het antwoord op de vorige vraag negatief is, hoe denkt de minister-president dan de jaarlijkse kritiek te voorkomen?

Op 2 juli ontving het genootschap een vriendelijk doch afwijzend antwoord op zijn aanbiedingsbrief van het kabinet van de minister-president. Het blijkt niet goed mogelijk om op het aanbod van de Taaladviesdienst in te gaan, omdat het opstellen van de Troonrede ieder jaar onder grote tijdsdruk moet gebeuren, en omdat het karakter van de Troonrede zich niet leent voor inzage door derden voorafgaand aan het uitspreken. Wel wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de kritiek in het blad *Onze Taal* op het taalgebruik in officiële stukken. Bij 'specifieke problemen' kan een beroep op de kennis van het genootschap worden gedaan. In de brief

wordt ten slotte nog gewezen op de in 1976 herschreven Troonrede van kamervoorzitter Vondeling en taalkundig adviseur Renkema. Die rede was langer dan de oorspronkelijke en bevatte in een groot aantal gevallen een veranderde inhoud.

De heer Lauxtermann kreeg dan ook de volgende antwoorden op zijn vragen ('volgens slecht gebruik in krom Nederlands', stelde het Algemeen Dagblad):

1. Ja.
2. Regelmatig wordt door het Genootschap Onze Taal en anderen kritiek geuit op het taalgebruik in officiële stukken, waaronder de Troonrede. Zoveel mogelijk wordt daarmee rekening gehouden. Veranderingen in de tekst mogen echter niet tot onduidelijkheid van de politieke en staatsrechtelijke betekenis van de inhoud van die stukken leiden.
3. De aard van het stuk en de beschikbare tijd maken het niet mogelijk op dit aanbod in te gaan in de vorm, zoals het gedaan is. Wel stel ik mij voor naar de mate van het mogelijke, daar waar zich vragen over de onderdelen van de tekst voordoen, van de kennis van het genootschap, resp. van één van hun neerlandici, gebruik te maken.
4. De opstellers van de Troonrede streven steeds naar een zo goed mogelijk taalgebruik.

Een opletende verslaggever van het Algemeen Dagblad constateerde in zijn artikel al direct een grammaticale fout in dit antwoord. De opletende lezer kan daar nog enkele fouten aan toevoegen.

De directeur van de Rijksvoorlichtingsdienst verklaarde hooghartig dat 'er helemaal geen tijd is voor discussie met een meneer die pretendeert dat hij het taalkundig allemaal beter weet. Als de regering de Troonrede niet duidelijk vond, liet ze die niet zo de deur uit gaan. Wie de Troonrede niet snapt, moet de volgende dag de krant maar lezen.' Een woordvoerder van Algemene Zaken voegde daaraan toe: 'De kritiek van Onze Taal? Die horen we graag... na afloop. En we zullen daar kennis van nemen.'

Kranten spraken in hun commentaar op de afwijzing van 'de vrees van de regering voor de vele correcties die zouden moeten worden aangebracht', over 'de arme Koningin die wordt opge-

Geen taalhelp troonrede bij Troonrede wordt weer suf

Den Haag — Het Genootschap Onze Taal kan niet helpen bij het opstellen van de Troonrede.

Het Genootschap Onze Taal had behulpzaam willen zijn bij het in beter Nederlands neerschrijven van de

Onze taal mag niet helpen bij schrijven van troonrede

Door een onzer redacteuren
DEN HAAG, 20 juli — Premier Lubbers maakt geen gebruik

krom Nederlands moet uitspreken, zoals volgens Onze taal jaarlijks het geval is. Lubbers accep-

VVD voor klare taal in Troonrede

Van onze politieke redactie
DEN HAAG — Het Tweede-Kamerlid Lauxterman

Geen schone Troonrede

De Ministerraad is niet van plan de tekst van de Troonrede aan het Genootschap Onze Taal voor te leggen. Het staatshoofd

'Goed idee om troonrede te herschrijven'

Den Haag — De VVD noemt

Onze Taal wil de Troonrede herschrijven

Van onze parlementaire redactie

GENOOTSCHAP 'ONZE TAAL' WIL REGERING HELPEN MET TEKST

„Troonrede is onverteerbare taalbrij“

door WILMA NANNINGA

TILBURG, dinsdag „Het taalgebruik in de troonrede is onbeholpen, onduidelijk en onnodig ingewikkeld. De Staat heeft dringend behoefte aan een taalkundige met

Begrip Drogrede

Onze Taal — straks weer iets zit voor te dragen waar ze zelf met

Onze Taal mag niet aan de Troonrede sleutelen

Van een onzer verslaggevers
DEN HAAG — Het blijft behelven met de Troonrede. De regering heeft het aanbod van het Genootschap Onze Taal, om een handje te helpen en van het stuk goed Nederlands te maken, van de hand gewezen. In een onduidelijk taalgebruik...
... het moet voor innage door derden...
... vraagdra T. v.d. Graaf van het kabinet...
... schiet wel zoveel mogelijk rekening...
... kritiek die wordt geuit...
... Onze Taal hij zegt dat... het mischien...
... mogelijk is bij specifieke problemen een...
... beriep op de kennis van het genootschap te...
... Kamerlid
Op de vraag die het Tweede-Kamerlid Lauxterman (VVD) over deze kwestie aan premier Lubbers had gesteld, kreeg hij het antwoord: „De aard van het stuk en de be-

ONZE TAAL WIL DE REDE BIJSCHAVEN

scheept met een tekst die taalkundige correctie weer node zal ontberen', en over 'het joviale aanbod om van de warrige Troonrede een waardige te maken.' 'De armoedige argumenten waarmee het aanbod wordt afgeslagen sturen de neerlandici en de Nederlanders het Haagse Bos in.' Commentaar hierbij is overbodig.

Het genootschap wacht de praktische afspraken af die het ministerie wil maken om in 'specifieke gevallen' gebruik te maken van de diensten van de Taaladviesdienst.

De troonrede blijft onnodig ingewikkeld, wollig en vooral niet bedoeld voor het volk

AANMELDING

Anmelding voor een abonnement op Onze Taal (en het bijbehorende lidmaatschap) kan telefonisch via 070 - 65 90 98.

Schriftelijke aanmelding kan portvrij geschieden met een kaartje in een open envelop gericht aan:

Genootschap Onze Taal
Antwoordnummer 10556
2500 WB Den Haag

Na inschrijving ontvangt u meteen het eerste nummer in de bus, en enkele weken later een acceptgiro voor betaling van het lidmaatschapsgeld tot het einde van het lopende kalenderjaar.